

Assumpte

Programa d'anticoncepció d'emergència del CatSalut.

Índex

1. Exposició de motius
2. Àmbit d'aplicació
3. Objecte
4. Accés a l'anticoncepció d'emergència mitjançant el tractament amb levonorgestrel
 - 4.1. Subjectes
 - 4.2. Consideracions prèvies
 - 4.3. Indicacions del tractament
 - 4.4. Prescripció i administració
 - 4.5. Subministrament i administració
 - 4.6. Seguiment
 - 4.7. Coordinació amb altres dispositius i actuacions assistencials i educatives
5. Centres sanitaris i dispositius assistencials que l'han de proporcionar
6. Mecanismes d'articulació de la implantació del programa i la seva execució
 - 6.1. Articulació de la implantació del programa i de la seva execució
 - 6.2. Característiques tècniques del medicament i paquet de presentació
 - 6.3. Garanties en relació amb la suficiència del medicament i els centres que l'han de proporcionar
 - 6.4. Informació i seguiment
7. Informació i consulta generals
8. Confidencialitat i protecció de dades de caràcter personal
9. Disposició addicional
10. Disposició derogatòria
11. Entrada en vigor

Annexos

Annex I. Característiques tècniques del medicament i paquet de presentació

1. Característiques tècniques del medicament
2. Model de tríptic informatiu
3. Model d'etiqueta adhesiva
4. Preservatiu

Annex II. Full per enganxar les etiquetes adhesives de l'anticoncepció d'emergència

Annex III. Consideracions en relació amb l'accés a l'atenció sanitària en el cas de persones menors d'edat

1. Exposició de motius

L'anticoncepció d'emergència mitjançant el tractament amb levonorgestrel –coneguda també com a pastilla de l'endemà– té per finalitat la prevenció d'un embaràs no desitjat posterior a una relació sexual no protegida.

Es tracta d'un mètode anticonceptiu d'emergència que és molt eficaç, de caràcter secundari i d'utilització excepcional, que no protegeix davant de les infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida.

La seva indicació es limita als casos de prevenció d'un embaràs després d'una relació sexual no protegida –que inclou tant el no-ús de mètode anticonceptiu, com el mal ús o mal funcionament d'un mètode anticonceptiu– i també els casos de violació en els quals la dona no estava protegida per cap mètode.

El seu ús té un caràcter ocasional i no pot constituir, en cap cas, un mètode regular d'anticoncepció, a causa tant dels criteris d'indicació esmentats, com també de la no-protecció davant de les infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida.

Es considera que cal garantir l'equitat en les condicions d'accés, la idoneïtat en la seva utilització, la seguretat en les condicions assistencials, com també l'eficàcia en la seva administració.

Així mateix, es considera necessari que en el si del procediment d'accés es portin a terme aquelles actuacions de salut pública relatives a informar en relació amb la seva correcta utilització, els seus efectes, la informació sobre els mètodes anticonceptius convencionals i la prevenció de les infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida.

En aquest sentit, des d'una perspectiva de salut pública, també es considera necessari que juntament amb el tractament i la seva administració es facilitin elements informatius i preventius que reforcin tant els aspectes educatius com els preventius.

També cal que es garanteixi el compliment del marc normatiu que regula les condicions i requisits que cal exigir en relació amb l'accés a aquest tipus de tractaments per als menors d'edat.

En el moment actual el tractament disponible més eficaç per a l'anticoncepció d'emergència és el tractament amb levonorgestrel, administrat a una dosi única de 1,5 mg. Així mateix, és el que presenta menys efectes secundaris.

Mitjançant la Instrucció 03/2005, de 27 d'abril de 2005, es va implantar el Programa d'anticoncepció d'emergència en l'àmbit del CatSalut.

Amb posterioritat s'ha aprovat el Reial decret 1030/2006, de 15 de setembre, que estableix la cartera de serveis comuns del Sistema Nacional de Salut i el procediment per a la seva actualització.

Aquesta prestació s'inclou en la cartera de serveis comuns de l'atenció primària (annex II, apartat 6.2.3 Serveis d'atenció a l'adolescència. Promoció de conductes saludables en relació amb la sexualitat, evitació d'embarassos no desitjats i malalties de transmissió sexual; i apartat 6.3.2 Serveis d'atenció a la dona. Indicació i seguiment de mètodes anticonceptius i assessorament sobre mètodes anticonceptius i interrupció voluntària de l'embaràs. També s'inclou a la cartera de serveis de l'atenció especialitzada (annex III, apartat 5.3.7.2 Informació, indicació i seguiment de mètodes anticonceptius, inclosos els dispositius uterins).

Així mateix, tenint en compte la necessitat de millorar algunes actuacions i atenent a l'experiència obtinguda, es fa necessari introduir les corresponents millores tant en el marc organitzatiu com pel que fa a les actuacions en relació amb l'accés al tractament.

D'acord amb el Departament de Salut i en exercici de les funcions que m'atorguen els articles 16 i 17 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, dicto aquesta Instrucció.

2. Àmbit d'aplicació

CatSalut.

Entitats proveïdores de serveis sanitaris amb contracte o conveni amb el CatSalut.

3. Objecte

L'objecte d'aquesta Instrucció és establir en l'àmbit del CatSalut el procediment per a l'accés a l'anticoncepció d'emergència mitjançant tractament amb levonorgestrel i les actuacions de seguiment i d'informació.

Així mateix, també preveu els mecanismes i indicacions a les entitats proveïdores de serveis sanitaris en relació amb l'aplicació del programa i la seva execució.

4. Accés a l'anticoncepció d'emergència mitjançant el tractament amb levonorgestrel

4.1. Subjectes

Des d'una perspectiva sanitària, ha de ser accessible per a les dones que el necessitin, tant en l'adolescència, com en l'edat adulta i la perimenopausa.

Pel que fa a l'àmbit del CatSalut, la dona ha de disposar de la targeta sanitària individual (TSI).

En el cas que no presenti la TSI, cal identificar la persona en el registre central de persones assegurades (RCA).

En cas de tractar-se d'una usuària d'una altra comunitat autònoma, cal que presenti la targeta sanitària individual emesa pel corresponent servei de salut.

4.2. Consideracions prèvies

L'accés al tractament s'ha de portar a terme en el context d'una relació assistencial que permeti garantir que el tractament sigui idoni per a la persona en concret, així com facilitar la informació necessària i adequada sobre el medicament.

Així mateix, cal assegurar la transmissió de la informació i dels consells de salut adequats i recomanar que s'utilitzin mètodes anticonceptius convencionals, així com la correcta prevenció i protecció contra les infeccions de transmissió sexual.

Les i els professionals sanitaris han de garantir que l'accés al tractament es fa d'acord amb els criteris clínics i han de facilitar la informació necessària i adequada, tant en relació amb el seu ús, com pel que fa a l'educació sexual i

reproductiva.

En relació amb l'accés de les menors d'edat a aquest tractament i les condicions de maduresa, es recomana tenir en compte les consideracions de l'annex III d'aquesta Instrucció.

4.3. Indicacions del tractament

L'anticoncepció d'emergència està indicada en els casos següents:

a) La prevenció d'un embaràs després d'una relació sexual sense protecció, que inclou:

- el no-ús de mètode anticonceptiu i
- el mal ús o mal funcionament d'un mètode anticonceptiu.

b) Els casos de violació en els quals la dona no estava protegida per cap mètode.

El tractament és més eficaç quan menys temps ha transcorregut des de la relació coital de risc. Per tant, s'ha de prendre al més aviat possible, preferiblement dins de les primeres 12 hores. El tractament dins les 72 hores següents a aquesta relació és molt eficaç.

4.4. Prescripció i administració

S'ha de portar a terme l'anamnesi i atenció clínica corresponents.

La o el professional sanitari ha de conèixer la informació necessària de la dona per tal de decidir si el tractament està indicat o no.

La o el professional sanitari ha d'ajustar les seves actuacions a les pràctiques assistencials correctes, facilitar l'adequada informació i informar sobre l'eficàcia i efectivitat, els riscos i efectes.

També ha de facilitar les consideracions clíniques i els consells de salut en relació amb l'educació sexual i reproductiva, els mètodes anticonceptius convencionals i la prevenció de les infeccions de transmissió sexual.

Cal informar també la dona en relació amb els aspectes següents:

- que no es tracta d'un mètode anticonceptiu habitual, sinó excepcional;

- que no protegeix del risc d'infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida;
- cal que es recomani la utilització d'un mètode anticonceptiu convencional, i
- en cas de risc d'infecció de transmissió sexual, cal que es recomani un mètode convencional de barrera. El preservatiu, tant el masculí com el femení, és l'únic que evita al mateix temps l'embaràs i les infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida i altres malalties.

En qualsevol cas, en relació amb la seva indicació, prescripció i administració, cal tenir en compte el contingut de la fitxa tècnica de la especialitat farmacèutica corresponent.

Les fitxes tècniques de les especialitats farmacèutiques estan disponibles a la pàgina web de l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris.

4.5. Subministrament i administració

a) Subministrament

Des d'una perspectiva de salut pública es considera necessari que, juntament amb el tractament, es facilitin elements que reforcin tant els aspectes educatius, com també els preventius i la promoció de conductes saludables en relació amb la sexualitat.

D'acord amb aquesta previsió, el tractament s'ha de subministrar en una bossa de plàstic que ha de contenir:

- un tractament de levonorgestrel (2 comprimits de 0,75 mg cada un o bé un comprimit de 1,5 mg);
- un tríptic informatiu per a la dona;
- un preservatiu com a element educatiu als efectes de la prevenció d'infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida, i d'embarassos no desitjats;
- una instrucció sobre l'ús del preservatiu, i
- una etiqueta adhesiva amb les dades que ha d'emplenar la o el professional sanitari als efectes de l'avaluació del programa.

Les característiques tècniques del medicament i del paquet de presentació s'especifiquen a l'annex I.

La o el professional sanitari que atén la dona li ha de lliurar la bossa que ha de contenir el referit tractament esmentat, el tríptic informatiu, el preservatiu i l'etiqueta adhesiva.

La o el professional sanitari ha d'extreure l'etiqueta adhesiva i ha d'emplenar les dades que hi figuren. Aquesta informació s'utilitzarà per a la posterior avaluació del programa.

La o el professional sanitari té l'obligació d'emplenar aquestes dades, d'acord amb el que estableix l'article 23 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia de la persona pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

b) Administració

Amb caràcter general, el tractament d'anticoncepció d'emergència amb levonorgestrel es pot donar de les maneres següents: dos comprimits de 0,75 mg administrats conjuntament, o bé 1 comprimit de 1,5 mg.

Als efectes de l'accés al tractament en l'àmbit del CatSalut, i per tal d'assegurar la màxima eficàcia, l'administració s'ha de portar a terme en una sola presa.

Per tant, el tractament s'ha de donar en el moment de la consulta i s'ha de prendre dins del centre en aquell moment en presència de la o del professional sanitari.

Aquesta mesura està indicada tant per raons d'efectivitat com per motius de salut pública, ja que cal garantir el compliment efectiu del tractament en el marc assistencial adequat i garantir-ne la qualitat, tot integrant la informació corresponent i els consells en matèria de salut sexual i reproductiva.

També està fonamentada en la necessitat de garantir que el pren efectivament la persona a la qual s'ha administrat, amb la qual cosa també es coadjuva a garantir-ne la correcta utilització, així com els requisits de qualitat exigibles al seguiment i a la fiabilitat de les dades de l'avaluació.

En el cas de vòmits dins de les 3 hores després de la seva administració, s'ha de repetir el tractament.

4.6. Seguiment

Es recomana fer un seguiment posterior, tant per valorar l'efectivitat del mètode com per treballar els aspectes de salut sexual i reproductiva, així com facilitar la informació corresponent per tal de fer una correcta prevenció. Cal fer un seguiment específic dels casos d'utilització no ajustada o reiterada.

En el cas que la persona hagi estat atesa a urgències hospitalàries, s'ha de derivar posteriorment a l'atenció primària o a les unitats del Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva per tal de facilitar-ne el seguiment.

4.7. Coordinació amb altres dispositius i actuacions assistencials i educatives

Els centres sanitaris i les i els professionals sanitaris han d'utilitzar els mecanismes de coordinació necessaris per tal de facilitar que es pugui portar a terme l'abordatge efectiu de les necessitats formatives i educatives especialment en cas dels adolescents, dels joves i altres col·lectius.

Cal establir els protocols de coordinació assistencial corresponents.

5. Centres sanitaris i dispositius assistencials que l'han de proporcionar

a) Centres sanitaris i dispositius assistencials

S'ha de garantir la prescripció i administració d'anticonceptiu d'emergència en tots els centres sanitaris de la xarxa sanitària de cobertura pública, tant hospitalaris com d'atenció primària, els programes de salut sexual i reproductiva, els serveis d'atenció continuada, els serveis d'urgències hospitalàries, així com altres serveis específics que per les seves activitats tinguin com un dels seus objectius la prevenció en la salut sexual i reproductiva.

S'ha de subministrar i administrar en el centre que rep la primera demanda, i evitar derivacions que endarrerixin l'inici del tractament i que, per tant, en disminueixin l'efectivitat.

b) Coordinació assistencial

Quan la demanda es produeixi a urgències hospitalàries i en els centres d'atenció continuada, una vegada proporcionat el tractament, la dona s'ha de derivar

posteriorment a l'atenció primària als serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva per tal de facilitar el seu seguiment.

En qualsevol cas, s'ha de tendir a configurar l'atenció primària com la porta natural d'entrada de la demanda.

En el cas que la indicació d'anticonceptiu d'emergència es realitzi en l'atenció primària és important la coordinació entre les diferents unitats implicades: equip d'atenció primària, serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva i atenció continuada.

c) Accés al tractament

Amb caràcter general, els centres sanitaris i les i els professionals sanitaris han de prestar els serveis i les prestacions reconeguts pel sistema de salut.

Pel que fa a les prestacions reconegudes pel sistema sanitari públic, el dret a l'objecció de consciència està limitat pel dret de la persona usuària a l'accés a la prestació en condicions efectives, que no pot ser conculcat, lesionat o disminuït.

Per tant, en el cas que una o un professional sanitari volgués fer objecció de consciència, el centre sanitari corresponent ha de garantir, en tot cas, el dret de la persona usuària a l'atenció sanitària i a l'accés a la prestació, de manera que no s'incorri en denegació d'assistència.

d) Informació sobre els centres sanitaris i dispositius assistencials que la proporcionen

Les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de facilitar en el seu àmbit la informació a la població en relació amb els centres i serveis que la proporcionen.

En cas de dubtes, les usuàries es poden dirigir al seu centre d'atenció primària, als serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva, o bé poden trucar a Sanitat Respon, telèfon 902 111 444.

També poden disposar d'informació al web del Departament de Salut, <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/salutjove/index.html>, i al web http://www.sexejoves.gencat.cat/ics_webjove/emergencia.html.

6. Mecanismes d'articulació de la implantació del programa i de la seva execució

6.1. Articulació de la implantació del programa i de la seva execució

L'assistència derivada de la implantació d'aquesta Instrucció està inclosa en la contractació de prestació de serveis sanitaris entre el CatSalut i les entitats proveïdores.

Les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de contractar el subministrament de l'anticoncepció d'emergència mitjançant el tractament amb levonorgestrel, tenint en compte les característiques tècniques i els requisits que s'estableixen a l'annex I, Característiques tècniques del medicament i paquet de presentació, d'aquesta Instrucció.

Les entitats proveïdores de serveis sanitaris amb conveni o contracte amb el CatSalut han de garantir l'efectiva implantació d'aquest programa en els centres i dispositius que en depenen a partir de l'entrada en vigor de la Instrucció.

6.2. Característiques tècniques del medicament i paquet de presentació

a) Característiques tècniques del medicament

Els tractaments d'anticoncepció d'emergència amb levonorgestrel han de complir els requisits que s'estableixen a l'annex I, apartat 1, d'aquesta Instrucció.

b) Paquet de presentació

D'acord amb les finalitats del programa d'aconseguir els millors resultats, la necessitat d'assolir-ne la màxima eficàcia, així com la necessitat de vetllar i garantir una utilització informada i responsable del programa, el medicament s'ha de presentar en una bossa tancada que ha de contenir:

- un tractament (2 comprimits de levonorgestrel de 0,75 mg cada un o bé 1 comprimit d'1,5 mg);
- un tríptic informatiu per a la dona;
- un preservatiu, com a element educatiu als efectes de la prevenció d'infeccions

de transmissió sexual, incloent-hi el VIH i la sida, i d'embarassos no desitjats;

- una instrucció sobre l'ús del preservatiu, i
- una etiqueta adhesiva amb les dades que ha d'emplenar la o el professional sanitari, als efectes de l'avaluació del programa.

El model de tríptic informatiu figura a l'annex I, apartat 2.

El model d'etiqueta adhesiva figura a l'annex I, apartat 3.

El preservatiu ha de comptar amb el registre sanitari corresponent i els requisits exigibles per comercialitzar-lo.

6.3. Garanties en relació amb la suficiència de medicament i els centres que l'han de proporcionar

Les entitats proveïdores han de garantir que disposen de la quantitat de medicament suficient per garantir la demanda.

Les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de garantir la prescripció i l'administració de l'anticoncepció d'emergència en tots els seus centres sanitaris de la xarxa sanitària de cobertura pública, tant hospitalaris com d'atenció primària, els programes de salut sexual i reproductiva, els serveis d'atenció continuada, els serveis d'urgències hospitalàries, així com altres serveis específics que per les seves activitats tinguin com un dels seus objectius la prevenció en la salut sexual i reproductiva.

S'ha de prescriure i administrar en el centre que rep la primera demanda, i evitar derivacions que endarrerixin l'inici del tractament i que, per tant, en disminueixin l'eficàcia.

6.4. Informació i seguiment

Les etiquetes adhesives esmentades s'hauran d'enganxar en el full que figura a l'annex II d'aquesta Instrucció i s'hauran de trametre a la regió sanitària corresponent.

Mensualment, les regions sanitàries trametran la informació a la Direcció General de Salut Pública, Anticoncepció d'emergència, Programa de salut maternoinfantil, perquè en faci el seguiment i avaluació.

Les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de portar a terme el seguiment del programa. Així mateix, han de facilitar a la Direcció General de Salut Pública o al CatSalut la informació i les dades que els siguin requerides.

7. Informació i consulta generals

En cas de dubtes, les usuàries poden dirigir-se al seu centre d'atenció primària o als serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva, o bé poden trucar a Sanitat Respon, telèfon 902 111 444.

Sanitat Respon disposarà de la informació actualitzada corresponent i facilitarà la que sigui necessària per tal que qualsevol persona que ho necessiti s'adrexi al centre de salut més proper al seu domicili.

També poden disposar d'informació al web del Departament de Salut, <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/salutjove/index.html>, i també al web http://www.sexejoves.gencat.cat/ics_webjove/emergencia.html.

8. Confidencialitat i protecció de dades de caràcter personal

Les i els professionals sanitaris, les entitats proveïdores de serveis sanitaris i els òrgans de l'Administració estan obligats a respectar el dret a la intimitat i mantenir la confidencialitat de la informació i de les dades de caràcter personal, d'acord amb allò que disposa la normativa aplicable.

Així mateix, han d'adoptar les mesures adequades per tal de garantir la correcta custòdia i seguretat de les dades de caràcter personal i evitar-ne l'alteració, la pèrdua, el tractament o l'accés no autoritzat d'acord amb allò que disposa la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

9. Disposició addicional

Els annexos d'aquesta Instrucció es podran modificar mitjançant resolució del director del CatSalut.

10. Disposició derogatòria

Es deroga la Instrucció 03/2005, Implantació del Programa d'anticoncepció d'emergència en el CatSalut.

11. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entra en vigor 2 de març de 2009.

Barcelona, 16 de febrer de 2009

El director

Josep Maria Sabaté i Guasch

Annex I

Característiques tècniques del medicament i paquet de presentació

1. Característiques tècniques del medicament

a) Documentació

- Resolució d'autorització de l'especialitat farmacèutica emesa per la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris. Inscripció en el registre d'especialitats farmacèutiques de la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris.
- Fitxa tècnica de l'especialitat farmacèutica i les actualitzacions que siguin vigents.
- Llicència de comercialització.

b) Requisits

Comprimits de levonorgestrel de 750 mcg o de 1500 mcg.

Presentació:

Monodosi.

Caducitat del medicament:

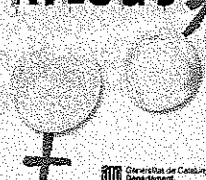
Cal acreditar que es disposa d'una caducitat rigorosament actualitzada.

Mostres

Cal aportar un exemplar del prospecte del medicament.

Cal aportar una mostra d'un exemplar de presentació.

2. Model de tríptic informatiu

A	B	C	D	E
Instruccions per a la utilització de l'anticoncepció d'emergència amb "la píndola de l'endemà" L'anticoncepció d'emergència és un tractament per evitar l'embaràs després d'una relació sexual sense mètodes anticonceptius o en el cas de no haver-los utilitzat correctament. Cal fer el tractament al més aviat possible i sempre abans de les 72 hores (3 dies) després de la relació sexual amb risc d'embaràs.	Com fer el tractament - Al més aviat possible, cal iniciar el tractament, amb 1 pastilla de 1.500 µg o bé 2 pastilles de 750 µg juntes. - Si prens la medicació amb algun aliment la digeriràs millor. - Si vomites abans que hagin passat 3 hores d'haver pres la medicació, cal tractar els vòmits i tornar-te-la a prendre. - En cas que tornis a vomitar durant les 3 hores següents després de repetir la presa de la medicació, cal que consultis un professional.	Després del tractament - Aquest tractament falla poques vegades, però no sempre evita l'embaràs. - La regla t'ha de venir, com a màxim, al cap de 3 setmanes d'haver fet el tractament. Si no és així, t'has de fer una prova d'embaràs. - Abans que comenci la menstruació es poden produir petites pèrdues de sang i la regla pot tenir una durada i quantitat diferents de l'habitual. - Després que et vingui la regla és convenient que consultis un professional per rebre informació sobre mètodes anticonceptius.	Molt important Aquest tractament només serveix per evitar l'embaràs en aquesta relació sexual; per tant, en les pròximes relacions sexuals has d'utilitzar algun mètode anticonceptiu segur. Hi ha mètodes anticonceptius segurs i eficaces per prevenir un embaràs no desitjat. El preservatiu –tant el masculí com el femení– és l'únic mètode que evita al mateix temps l'embaràs i les infeccions de transmissió sexual, inclosa la sida, i és per això que és molt recomanable. Pots trobar més informació sobre aquest tema al web www.sanajoves.gencat.net/ica_webjove/AppPHP/index.php Si tens dubtes, pots adrejar-te al teu centre d'atenció primària o programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva, o bé pots trucar al telèfon: 902 111 444 Te ajudarem	MEJOR SIN RIESGO Generalitat de Catalunya Departament de Salut
F	G	H	I	J
Instrucciones para la utilización de la anticoncepción de emergencia con la "pastilla del día después" La anticoncepción de emergencia es un tratamiento para evitar el embarazo después de una relación sexual sin métodos anticonceptivos, o en el caso de no haberlos utilizado correctamente. Hay que hacer el tratamiento lo antes posible y siempre antes de las 72 horas (3 días) después de la relación sexual con riesgo de embarazo.	Como seguir el tratamiento - Lo antes posible, hay que iniciar el tratamiento con 1 pastilla de 1.500 µg o bien 2 pastillas de 750 µg juntas. - Si tomas la medicación con algún alimento la digerirás mejor. - Si vomitas antes que hayan pasado 3 horas desde que tomaste la medicación, es necesario tratar los vómitos y volver a tomar el tratamiento. - En caso que vuelvas a vomitar en las 3 horas siguientes después de repetir la medicación, consulta a un profesional.	Después del tratamiento - Aunque falla pocas veces, este tratamiento no siempre evita el embarazo. - La regla te tiene que venir, como máximo, al cabo de 3 semanas de haber hecho el tratamiento. Si no es así, tienes que hacer una prueba de embarazo. - Antes del comienzo de la menstruación puede haber pequeñas pérdidas de sangre y la regla puede tener una duración y cantidad diferentes de las habituales. - Después de que te venga la regla es conveniente que consultes a un profesional para recibir información sobre métodos anticonceptivos.	Muy importante Este tratamiento sólo sirve para evitar el embarazo en esta relación sexual; por lo tanto, en las próximas relaciones sexuales tienes que utilizar algún método anticonceptivo seguro. Hay métodos anticonceptivos seguros y eficaces para prevenir un embarazo no deseado. El preservativo –tanto el masculino como el femenino– es el único método que evita al mismo tiempo el embarazo y las infecciones de transmisión sexual, incluido el sida, y por ello también es muy recomendable. Puedes encontrar más información sobre el tema en la web www.sanajoves.gencat.net/ica_webjove/AppPHP/index.php Si tienes dudas, puedes dirigirte a tu centro de atención primaria o programa de atención a la salud sexual y reproductiva, o bien puedes llamar al teléfono: 902 111 444 Te ayudaremos	MILLOR SENSE RISC Generalitat de Catalunya Departament de Salut

Cara A

Instruccions per a la utilització de l'anticoncepció d'emergència amb "la píndola de l'endemà"

L'anticoncepció d'emergència és un tractament per evitar l'embaràs després d'una relació sexual sense mètodes anticonceptius o en el cas de no haver-los utilitzat correctament.

Cal fer el tractament al més aviat possible i sempre abans de les 72 hores (3 dies) després de la relació sexual amb risc d'embaràs.

Cara B

Com fer el tractament

- Al més aviat possible, cal iniciar el tractament, amb 1 pastilla de 1.500 µg o bé 2 pastilles de 750 µg juntes.
- Si prens la medicació amb algun aliment la digeriràs millor.
- Si vomites abans que hagin passat 3 hores d'haver pres la medicació, cal tractar els vòmits i tornar-te-la a prendre.
- En cas que tornis a vomitar durant les 3 hores següents després de repetir la presa de la medicació, cal que consultis un professional.

Cara C

Després del tractament

- Aquest tractament falla poques vegades, però no sempre evita l'embaràs.
- La regla t'ha de venir, com a màxim, al cap de 3 setmanes d'haver fet el tractament. Si no és així, t'has de fer una prova d'embaràs.
- Abans que comenci la menstruació es poden produir petites pèrdues de sang i la regla pot tenir una durada i quantitat diferents de l'habitual.
- Després que et vingui la regla és convenient que consultis un professional per rebre informació sobre mètodes anticonceptius.

Cara D

Molt important

Aquest tractament només serveix per evitar l'embaràs en aquesta relació sexual; per tant, en les pròximes relacions sexuals has d'utilitzar algun mètode anticonceptiu segur.

Hi ha mètodes anticonceptius segurs i eficaços per prevenir un embaràs no desitjat.

El preservatiu –tant el masculí com el femení– és l'únic mètode que evita al mateix temps l'embaràs i les infeccions de transmissió sexual, inclosa la sida, i és per això que és molt recomanable.

Pots trobar més informació sobre aquest tema al web següent: www.sexejoves.gencat.net/ics_webjove/AppPHP/index.php

Si tens dubtes, pots adreçar-te al teu centre d'atenció primària o programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva, o bé pots trucar al telèfon:

Sanitat Respon 24 hores
902 111 444

T'ajudarem

Cara E

Cara F

Instrucciones para la utilización de la anticoncepción de emergencia con la " pastilla del día después "

La anticoncepción de emergencia es un tratamiento para evitar el embarazo después de una relación sexual sin métodos anticonceptivos, o en el caso de no haberlos utilizado correctamente.

Hay que hacer el tratamiento lo antes posible y siempre antes de las 72 horas (3 días) después de la relación sexual con riesgo de embarazo.

Cara G

Como seguir el tratamiento

- ☛ Lo antes posible, hay que iniciar el tratamiento con 1 pastilla de 1.500 µg o bien 2 pastillas de 750 µg juntas.
- ☛ Si tomas la medicación con algún alimento la digierás mejor.
- ☛ Si vomitas antes que hayan pasado 3 horas desde que tomaste la medicación, es necesario tratar los vómitos y volver a tomar el tratamiento.
- ☛ En caso que vuelvas a vomitar en las 3 horas siguientes después de repetir la medicación, consulta a un profesional.

Cara H

Después del tratamiento

- ☛ Aunque falla pocas veces, este tratamiento no siempre evita el embarazo.
- ☛ La regla te tiene que venir, como máximo, al cabo de 3 semanas de haber hecho el tratamiento. Si no es así, tienes que hacerte una prueba de embarazo.
- ☛ Antes del comienzo de la menstruación puede haber pequeñas pérdidas de sangre y la regla puede tener una duración y cantidad diferentes de las habituales.
- ☛ Después de que te venga la regla es conveniente que consultes a un profesional para recibir información sobre métodos anticonceptivos.

Cara I

Muy importante

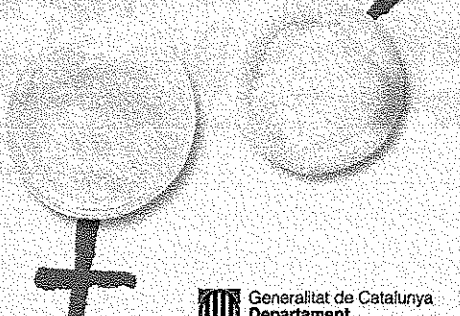
Este tratamiento sólo sirve para evitar el embarazo en esta relación sexual; por lo tanto, en las próximas relaciones sexuales tienes que utilizar algún método anticonceptivo seguro. Hay métodos anticonceptivos seguros y eficaces para prevenir un embarazo no deseado. El preservativo –tanto el masculino como el femenino– es el único método que evita al mismo tiempo el embarazo y las infecciones de transmisión sexual, incluido el sida, y por esta razón es muy recomendable. Puedes encontrar más información sobre el tema en la web: www.sexejoves.gencat.net/ics_webjove/AppPHP/index.php. Si tienes dudas, puedes dirigirte a tu centro de atención primaria o programa de atención a la salud sexual y reproductiva, o bien puedes llamar al teléfono:

Sanitat Respon 24 hores
902 111 444
www.gencat.net/salut

Te ayudaremos

Cara J

**MILLOR
SENSE
RISC**

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

3. Model d'etiqueta adhesiva

 Generalitat de Catalunya Departament de Salut	ANTICONCEPCIÓ D'EMERGÈNCIA Data: ____ / ____ / ____ Edat: ____ Núm. CIP: Centre sanitari: _____ 1a vegada: ☐ Més d'una vegada: ☐ Temps transcorregut última vegada _____ setmanes.
--	---

4. Preservatiu

El preservatiu ha de comptar amb el registre sanitari corresponent i els requisits exigibles per comercialitzar-lo.

INSTRUCCIONS D'ÚS, CONSERVACIÓ I REBUIG DEL PRESERVATIU

Utilitzeu un preservatiu nou en cada acte sexual. Si el material del preservatiu és trencadís, enganxós o està visiblement fet mal bé, no l'utilitzeu.

El preservatiu ha d'utilitzar-se quan el penis està en erecció, abans d'iniciar qualsevol penetració.

Obriu l'embolcall per un dels seus costats sense utilitzar objectes tallants i procureu no malmetre el preservatiu.

Desenrotlleu una mica el preservatiu per tal de comprovar que l'heu agafat pel costat correcte.

Col·loqueu-lo sobre el penis erecte i seguiu desenrotllant-lo amb compte fins a cobrir totalment el penis i pressionant-ne l'extrem per evitar que hi quedi aire a l'interior.

Després de l'ejaculació i abans de perdre l'erecció, agafeu el preservatiu prop de l'anella per evitar la sortida de semen mentre l'en retireu.

Traieu-vos el preservatiu i llenceu-lo a les escombraries, mai al WC.

Si desitgeu una lubricació addicional, utilitzeu només lubricants de vehicle aquós (glicerina). Els lubricants olítics com la vaselina, parafina, oli infantil i d'altres olis poden fer malbé el preservatiu.

En cas de trencament del preservatiu, el semen entra en contacte amb la vostra parella. Així doncs, de cara a evitar un possible embaràs no desitjat, és aconsellable rebre l'atenció adequada del centre d'atenció primària més proper, al més aviat possible. Consulteu amb el vostre farmacèutic sobre la compatibilitat dels preservatius amb productes d'ús tòpic que s'apliquin sobre el penis o la vagina.

Conservació: Mantingueu els preservatius en un lloc fresc, sec i sense llum.

INSTRUCCIONES DE USO, CONSERVACIÓN Y DESECHO DEL PRESERVATIVO

Utilice un preservativo nuevo en cada acto sexual. Si el material del preservativo está quebradizo, pegajoso o visiblemente dañado, no lo use.

El preservativo debe utilizarse cuando el pene está en erección, antes de iniciar cualquier penetración.

Rasgue el envase por uno de sus lados sin utilizar objetos cortantes, procurando no dañar el preservativo.

Desenrollar un poco el preservativo para comprobar haberlo cogido por el lado correcto. Colocar sobre el pene erecto y seguir desenrollándolo con cuidado hasta cubrir totalmente el pene, presionando el extremo para evitar que quede aire en el interior.

Después de la eyaculación y antes de perder la erección, coger el preservativo cerca del aro / anillo para que siga enfundado al pene y no produzca salida de semen mientras éste se retira.

Quitar y desechar el preservativo tirándolo a la basura, nunca al WC.

Si desea una lubricación adicional, utilice sólo lubricantes en vehicle acuoso (glicerina). Los lubricantes oleosos como vaselina, parafina, aceite infantil u otros aceites pueden dañar el preservativo.

En caso de rotura del preservativo, el semen entra en contacto con su pareja. Por ello, de cara a evitar un posible embarazo no deseado, es aconsejable recibir la atención adecuada del centro de atención primaria mas cercano, lo antes posible. Consultar con el farmacéutico sobre la compatibilidad de los preservativos con productos de uso tópico que se apliquen sobre el pene o la vagina.

Conservación: Mantener los preservativos en un lugar fresco, seco y sin luz.

Annex III

I. Consideracions en relació amb l'accés a l'atenció sanitària en el cas de persones menors d'edat

D'una anàlisi global i integrada dels principis i el marc legal, de la normativa aplicable i de la doctrina majoritària se'n desprèn el següent:

Primera. Consideracions generals en relació amb la capacitat de les persones menors d'edat i l'accés a l'atenció sanitària.

1) Amb caràcter general, en l'àmbit de la salut, es considera que una persona menor és madura en relació amb una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut quan és capaç intel·lectualment i emocionalment de comprendre la informació i de gaudir d'un nivell de maduresa i raonament que li permet comprendre l'abast de la intervenció, avaluar-ne els riscos i les conseqüències.

2) La interrupció voluntària de l'embaràs, la pràctica d'assaigs clínics i la pràctica de tècniques de reproducció humana assistida es regeixen pel que s'estableix amb caràcter general sobre la majoria d'edat i per les disposicions especials aplicables, així com la donació d'òrgans i les voluntats anticipades.

3) Amb caràcter general, en el cas de persones que tinguin dotze anys o més i menys de setze que el professional sanitari consideri amb la maduresa suficient per a una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut, el seu consentiment, prestat amb voluntat plena, lliure i conscient, és vàlid i suficient per accedir a la corresponent intervenció o tractament en l'àmbit de la salut.

Per cada cas o situació concreta cal valorar la maduresa respecte el nivell de gravetat i el risc de cada intervenció o acte assistencial. En qualsevol cas, s'exclouen les intervencions o els tractaments que puguin comportar un risc greu per a la vida o la salut de la persona menor.

4) En el cas d'una persona de dotze anys o més i menys de setze que el professional sanitari no consideri amb la capacitat o maduresa suficient per a una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut, es requereix que ho posi en coneixement dels seus pares i mares o representants legals per al seu consentiment. En el cas de persones de dotze o més anys, el consentiment dels pares i mares o representants legals s'ha de donar després d'haver escoltat l'opinió de la persona menor.

Amb caràcter general, la prestació del consentiment per representació s'ha d'adequar a les circumstàncies i ha de ser proporcional a les necessitats que s'hagin de satisfer, ha de respectar la seva dignitat, ha de ser en benefici de la persona menor i s'ha de protegir el superior interès de la persona menor.

En qualsevol cas, l'opinió de la persona menor ha de ser presa en consideració com un factor que serà tant més determinant en funció de l'edat, capacitat i nivell de maduresa.

Amb caràcter general, en l'àmbit de la salut es presumeix que la persona de menys de dotze anys no té capacitat o maduresa suficient.

5) Amb caràcter general, en el cas de persones que tinguin setze anys o més o de persones menors emancipades, no incapacitades ni incapaces, no es requereix el consentiment per representació dels seus pares i mares o representants legals.

No obstant això, en cas d'actuació de risc greu, segons el criteri de la o del professional mèdic, els pares i mares o representants legals en seran informats i la seva decisió serà tinguda en compte per a la presa

de decisions corresponent.

Segona

1) La o el professional sanitari que atén la persona menor és la o el responsable de determinar el nivell de maduresa o capacitat suficient de la persona menor en relació amb una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut.

Pel que fa a la valoració del nivell de maduresa, quant a capacitat i competència intel·lectual i emocional per comprendre l'abast de la intervenció o tractament i les conseqüències de la seva decisió, es poden indicar els factors següents:

- la capacitat de la persona menor per comprendre la situació en la qual es troba i de comprendre la informació que se li ofereix, i
- la capacitat d'entendre l'abast de la intervenció, els beneficis i riscos i les conseqüències de la decisió sobre la seva integritat corporal i sobre la seva salut, tant en els àmbits físics com psíquics.

Amb caràcter general hi ha quatre aspectes que poden ajudar la o el professional a determinar si el menor és competent per prendre autònomament una decisió:

- Capacitat per expressar una elecció.
- Capacitat per entendre la informació rellevant de la situació en què es troba abans de prendre cap decisió.
- Capacitat per avaluar el sentit de la informació pel que fa a la seva situació, especialment la malaltia i les conseqüències que cada opció pot tenir en la seva salut i/o qualitat de vida.
- Capacitat per raonar, desenvolupant un procés lògic en el qual, partint de la informació rebuda, consideri la situació des de la seva realitat i fonamenti la seva decisió, ponderant riscos i beneficis.

2) Pel que fa a les persones de setze o més anys, en l'àmbit de la salut la llei considera que tenen capacitat o maduresa en relació amb les intervencions o els tractaments en l'àmbit de la salut, sense perjudici del que estableixen les previsions específiques respecte a la interrupció voluntària de l'embaràs, la pràctica d'assaigs clínics i la pràctica de tècniques de reproducció humana assistida, la donació d'òrgans i les voluntats anticipades, ja esmentades.

No obstant això, en el cas que la o el professional sanitari consideri que la persona de setze anys o més no té capacitat o maduresa suficient en relació amb una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut, ja sigui per incapacitat, addicció o dependència, cal considerar que la presumpció legal de maduresa decau.

3) Es recomana que en la història clínica s'anotin les actuacions realitzades i els criteris que van fonamentar la valoració de la capacitat o maduresa de la persona menor.

Tercera. La persona menor té dret a rebre tota la informació que l'afecti de forma adequada, vertadera, comprensible i continuada, d'acord amb la seva edat, capacitat i maduresa.

La informació que s'ha de facilitar al llarg de tot el procés ha de garantir les exigències derivades del respecte a la dignitat de la persona menor, el respecte a la seva autonomia de la voluntat tenint en compte la seva edat, capacitat i maduresa, la necessitat d'educació per a la salut i la protecció de l'interès superior de la persona menor.

La persona menor té dret a l'educació per a la salut, sexual i reproductiva, d'acord amb la seva edat, capacitat i maduresa.

En l'àmbit de la salut, aquesta educació l'han de proporcionar les i els professionals sanitaris dels serveis de salut.

II. Consideracions generals en relació amb el deure de confidencialitat

Primera. El deure de confidencialitat es deriva del dret a la intimitat de la persona.

El deure de confidencialitat té caràcter quasi absolut enfront de tercers, llevat que es tracti d'una persona menor, cas en el qual la confidencialitat té un caràcter relatiu respecte dels pares, mares o representants legals.

Amb caràcter general, pel que fa a la persona menor amb capacitat o maduresa, el deure de confidencialitat ha de presidir les relacions entre la o el professional sanitari i la persona menor amb capacitat o maduresa.

En relació amb l'abast del deure de confidencialitat, la o el professional sanitari, a més de tenir en compte les previsions legals respecte l'edat, també ha de valorar la situació concreta que pugui ser objecte d'informació i el risc que assumeix la persona menor, entre d'altres.

Segona. Amb caràcter general, el deure de confidencialitat s'exceptua en els supòsits següents:

- 1) Existència de risc greu per a la vida o la salut de la persona menor;
- 2) Existència de risc greu per a la vida o la salut d'una tercera persona;
- 3) En el cas que la persona menor sigui víctima d'un delictes, de maltractaments o d'agressió o abús sexual;
- 4) Per motius de salut pública;
- 5) En el cas que la decisió de la persona menor amb capacitat o maduresa la perjudiqui.

En el cas que es doni un supòsit d'excepció al deure de confidencialitat, la o el professional sanitari té l'obligació d'informar-ne els pares i mares o representants legals.

Tercera. Amb caràcter general, en el cas que la o el professional sanitari consideri que la persona menor té la capacitat o maduresa suficient respecte d'una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut i la persona menor no vulgui que se n'informi els pares i mares o tutors, es considera que la o el professional sanitari té el deure de mantenir la confidencialitat, excepte quan existeixi una causa d'excepció a la confidencialitat.

El deure de confidencialitat també decau quan la decisió de la persona menor amb capacitat o maduresa respecte d'una intervenció o tractament en l'àmbit de la salut, o de setze o més anys, de no informar-ne els pares i mares o representants legals perjudiqui la persona menor.

La o el professional sanitari ha de valorar la situació concreta i la informació i ha de tenir en compte el risc que assumeix la persona menor, entre d'altres.

Quarta. Atenent les circumstàncies de cada situació clínica –nivell de risc, de gravetat, d'urgència, possibilitat de manteniment de la relació assistencial i de seguiment, etc.–, és recomanable explicar a la persona menor la conveniència d'informar-ne els pares i mares o representants legals per tal que participin en el procés i la puguin ajudar, valorar la possibilitat d'ajornar la informació als pares i mares o representants legals fins a comptar amb la conformitat o assentiment de la persona menor, i acordar amb la persona menor la manera de comunicar-ho.

III. Consideracions en relació amb l'anticoncepció d'emergència en el cas de persones menors d'edat

Primera. La persona de dotze anys o més i de menys de setze que, a criteri de la o del professional sanitari responsable de l'assistència, tingui la capacitat o maduresa suficient, així com la persona menor que tingui setze o més anys i la persona menor emancipada, es considera que té capacitat per accedir al tractament, sense que es requereixi que els pares i mares o representants legals la representin i complementin la seva capacitat.

Per tant, la o el professional sanitari ha de respectar la voluntat de la persona menor i facilitar l'accés al tractament en el cas de:

- persona de dotze anys o més i de menys de setze que la o el professional sanitari consideri amb la capacitat o maduresa suficient.
- persona menor emancipada, i
- persona de setze o més anys.

Segona. En el cas d'una persona de menys de setze anys que la o el professional sanitari no consideri amb la capacitat o maduresa suficient, es requereix que ho posi en coneixement dels seus pares i mares o representants legals. Amb caràcter general es presumeix que la persona de menys de dotze anys no té capacitat o maduresa suficient.

En aquest cas, la o el professional sanitari té l'obligació d'informar-ne els pares i mares o representants legals, els quals han de rebre la informació necessària tant per al seu coneixement i consentiment, com també principalment per al seguiment i l'educació sexual i l'educació per a la salut de la persona menor.

Atesa la valoració de la situació d'urgència i la necessitat de garantir el benefici de la persona menor, la o el professional sanitari administra la píndola.

Tercera. Persona menor que tingui menys de tretze anys.

1) El Codi penal considera agressió sexual o abús sexual els corresponents actes que atempten contra la llibertat o la indemnitat sexual realitzats amb persones que tinguin menys de tretze anys, malgrat que la persona menor hagi donat el seu consentiment.

2) Amb caràcter general, en aquest cas la o el professional sanitari té l'obligació d'informar-ne els pares i mares o representants legals i de posar-ho en coneixement de la Fiscalia de Menors.

En alguns casos –sospita d'agressió o d'abús realitzat per pares i mares, representants legals o realitzat per una persona de la família–, la o el professional sanitari n'ha d'informar el nucli familiar no abusador. En cas que no puguin garantir-ne la protecció, es comunicarà també a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA).

3) En el cas que la persona menor no s'hagués considerat amb la maduresa suficient i el consentiment dels pares, mares o representants legals, o en el seu cas, del jutge o jutgessa, no es pogués obtenir amb rapidesa, es considera que la o el professional sanitari, per raons d'urgència, pot facilitar el tractament de forma que es garanteixin les condicions de màxima eficàcia (72 hores).

Quadre sinòptic respecte a l'accés a l'anticoncepció d'emergència en el cas de persones menors d'edat

Persona de menys de 16 anys	La o ell professional sanitari ha de valorar la capacitat o maduresa intel·lectual i emocional de la persona menor. - Persona menor amb capacitat o maduresa suficient Si la o el professional sanitari la considera amb la capacitat o maduresa suficient: 1) Facilita la informació sobre la píndola postcoital, els consells d'educació per a la salut i d'educació sexual, educació sexual i educació per a la salut, i informa sobre els mètodes per a la correcta prevenció i protecció de les infeccions de transmissió sexual incloent-hi el VIH i la sida. 2) Administra la píndola postcoital. 3) Si es considera necessari, es porten a terme les actuacions d'educació per a la salut i el seguiment.
Nota: la persona de menys de dotze anys es considera amb capacitat o maduresa no suficient	- Persona menor amb capacitat o maduresa no suficient Si la o el professional sanitari no la considera amb la maduresa o capacitat suficient: 1) Facilita la informació sobre la píndola postcoital, els consells d'educació per a la salut i d'educació sexual i, si escau, informa sobre els mètodes per a la correcta prevenció i protecció de les infeccions de transmissió sexual incloent-hi el VIH i la sida. 2) Administra la píndola postcoital, atenent la urgència i la necessitat de garantir el benefici de la persona menor. N'ha d'informar els pares i mares o representants legals, als efectes del seu coneixement, consentiment, seguiment i educació per a la salut. 3) Cal portar a terme les actuacions d'educació per a la salut i el seguiment.
Especificitats en cas que es tracti de persona menor de 13 anys	- La o el professional sanitari té l'obligació d'informar-ne els pares i mares o representants legals, independentment que la persona menor tingui la capacitat o maduresa suficient. (Vegeu-ne aspectes complementaris a l'annex III, apartat III, consideració tercera.) - En el cas que la persona menor no tingui la capacitat o maduresa suficient i el consentiment dels pares i mares o representants legals, o en el seu cas del jutge o jutgessa, no es pogués obtenir amb rapidesa, es considera que la o el professional sanitari, per raons d'urgència, pot facilitar el tractament de forma que es garanteixin les condicions de màxima eficàcia (72 hores).
Persona de 16 o més anys o menor emancipada	Amb caràcter general, la llei considera que, en l'àmbit de la salut, la persona de 16 o més anys i la menor emancipada té capacitat o maduresa. 1) Facilita la informació sobre la píndola postcoital, els consells de salut adequats i informa sobre els mètodes per a la correcta prevenció i protecció de les infeccions de transmissió sexual incloent-hi el VIH i la sida. 2) Administra la píndola postcoital. 3) Si es considera necessari, es porten a terme les actuacions d'educació per a la salut i el seguiment.